

La tribuna

Delacroix: ¿geni nacional o universal?

Celebrant el seu desè aniversari, Caixa Fòrum ens obsequia amb dues exposicions de visita inexcusable

CONXITA
Boncompte

Celebrant el seu desè aniversari, Caixa Fòrum ens obsequia amb dues exposicions de visita inexcusable: una dedicada a **Goya** (1746-1828) i l'altra a **Delacroix** (1798-1863). A la seva seu, la magníficament restaurada fàbrica de Casa Ramona (opció fabril que Andorra podria considerar com a ubicació per a un museu nacional) La Caixa aporta el plus d'un marc genuïnament autòcton a qualsevol de les manifestacions artístiques que hi acull. Un segell d'intel·ligència i de qualitat, doncs no és el mateix veure una obra en un museu de «marca» global (signat per un arquitecte «estrella») que gaudir-la amb tot el que evoca un espai històric. **Delacroix**, **Goya** i els visitants estan, doncs, de sort.

El regal (en tots els sentits ja que l'entrada és gratuïta) comporta la visualització d'un espectacular nombre d'obres mestres dels dos artistes i aquesta acumulació estimula tot tipus de reflexions, com per exemple: ¿eren **Goya** i **Delacroix** artistes nacionals o universals? La resposta mereix un repàs tranquil dels seus treballs. Començarem avui amb **Delacroix**, ja que la seva exposició ha estat la primera en ser inaugurada, i deixarem a **Goya** per a més endavant.

Delacroix és el màxim representant de la pintura romàntica francesa, moviment que té el seu origen a Alemanya i del que **J. Goethe** (1749-1832) va ser el referent literari. La fascinació de **Delacroix** per **Goethe** es va traduir en un conjunt de litografies que el pintor va gravar per il·lustrar una edició del *Faust* (1828) de **Goethe**. Com podem veure a Caixa Fòrum, les imatges es centren en el personatge diabòlic de Mefistòfil i la seva progressiva identifica-

ció amb el protagonista, Faust. Un treball original que va complaure enormement a **Goethe** i que plàsticament estava influït per **Goya**. **Delacroix**, un home molt ben relacionat, havia tingut l'oportunitat de contemplar en directe un dels retrats realitzats per **Goya** a casa d'un amic. El jove artista francès va esdevenir un seguidor del pintor espanyol: col·leccionava estampes de les seves composicions i va aprofundir en el coneixement de la seva obra reinterpretant la sèrie de gravats dels *Caprichos*. De fet, la literatura i les pintures dels grans mestres del passat són les dues fonts d'inspiració més importants per a **Delacroix** que manifestava:

«El que caldria per trobar un tema és obrir un llibre capaç d'inspirar i deixar-se guiar per l'estat d'ànim». Una idea realment romàntica.

A L'EXPOSICIÓ de Barcelona, la passió de **Delacroix** per la literatura queda reflectida en un conjunt d'obres basades en relats, com l'anomenada *El duc d'Orleans mostrant el cos de la seva amant al seu camarlenc* (1825-6), inspirada en les *Vides de les dames galants* de **Brantôme** (1540-1614). I és que **Delacroix**, a més d'emocionar-se amb *Hamlet* (*Hamlet i Horaci al cementiri*, 1839) o amb la dissort dels indis americans (*Els Natchez*, 1823-35), mostra especial interès per temes truculents, com aquest cas en el que el camarlenc era el marit de la protagonista. Són obres bastant intranscendents, properes a la sèrie que **Ingres** (principal exponent del moviment contrari, el neoclàssic) havia dedicat al pintor **Rafael** amb la seva amant (*Rafael i la Fornarina*, 1814). En aquestes composicions poc creïbles, l'artista està pendent de documentar cada detall i presenta escenificacions teatrals que a *La mort de Sarda-*

Observant l'**'Autoretrat amb armilla verda'** (1837) veiem un home dotat d'elegància natural que mira amb altivesa a l'espectador

nàpol (1827-1828) arriben al deliri.

LA PRIMERA part de l'exposició mostra un **Delacroix** atrapat per la seva voluntat de reproduir una veritat llegida, pot ser somiada però no viscuda, mitjançant un nombre aclaparador de models procedents de tota la història de l'art occidental: **Tiziano**, **Veronese**, **Goya**, **Velázquez**, **Rubens** especialment i **van Dyck** després del seu viatge a Anglaterra. El romàntic **Delacroix**, artista de la llibertat, colpit per temàtiques tràgiques com la guerra de Grècia (*Grècia expirant*, 1826), no aconsegueix emancipar-se del pes opressiu dels mestres del passat ni de la representació prosaica d'una determinada veritat. El recorregut expositiu, però, s'anima amb una tela realment impactant, magnífica: *Tigre jove jugant amb la seva mare* (1830). L'artista,

amant dels animals salvatges, confereix a la tigressa una espectacular dignitat en una composició on ella i la seva cria són els únics figurants. Alguns anys més tard, els tigres de **Delacroix** delectarien i inspirarien algunes de les millors teles del pintor naíf, **H. Rousseau** (1844-1910). Un nou al·licient per al visitant és el petit *Estudi de babutxes* (1824), una obra intimista, lleugera en la que l'artista tradueix personalment, posa al seu servei i domina tota la gama de vermells i de carmins de **Tiziano**. Només amb quatre babutxes, negligentment abandonades, el pintor transmet la sensació de desídia que embargava els retrats d'il·lustres cortesanes. **Delacroix** hi afegeix la càrrega d'una densitat eròtica oriental. És una petita mostra que anticipa el que l'artista assolirà uns anys més tard en el seu viatge al Marroc.

Delacroix, al 1832, acompanyà al comte de **Mornay** en la seva missió diplomàtica al Marroc. Un pot preguntar-se què hi fa aquest pintor en una missió oficial del Govern francès. La resposta està vinculada a la atractiva i misteriosa biografia del jove artista. ¿Qui és el pintor **Delacroix**? Observant l'*Autoretrat amb armilla verda* (1837) veiem un home dotat d'elegància natural que mira amb altivesa a l'espectador. Els seu cabell enrinxolat i despreocupat mostra que s'ha alliberat de la perruca que lluia la generació anterior i de molts dels seus convencionalismes. **Delacroix** en aquest autoretrat de pinzellada ràpida, desimbolta, obertament contrari a la rigidesa imposada per l'academicisme neoclàssic, fa ostentació d'una nova expressió plàstica que combina el treball acurat del rostre amb un tractament esbossat en altres zones del quadre. Una tècnica rupturista que el converteix en el reconegut precursor de l'impressionisme. La seva mirada, el rictus de la seva boca i el port altiu li confereixen un aire despectiu més propi del qui es considera membre d'una elit social que d'un artista. Situat al començament del recorregut expositiu, l'autoretrat entusiasma a l'espectador que acte seguit es veu submergit en la decebedora voràgine de temptatives ja descrites. El contrast té una explicació: l'autoretrat és posterior al viatge al Marroc on la pintura de **Delacroix** fa un canvi.

Tal com he avançat, **Delacroix** era un home ben relacionat. **A. Dumas** (1802-1870) el descriu així: «El seu esperit amable i la seva gràcia diplomàtica li proporcionaren triomfs que compensaven els seus fracassos artístics» i les amfitriones dels salons que freqüentava s'exclamaven: «Quin home tan encantador aquest **Delacroix** i quina desgràcia que s'obstini a dedicar-se a la pintura». Van ser aquestes dots socials de **Delacroix** les que varen impulsar a la seva amiga, mademoiselle **Mars**,

Passa a la pàgina següent

CATIFES ORIENTALS BADÍ
Prat de la Creu, 3, Andorra la Vella
Tel.: 860107
cabadi@andornet.ad

GRAN LIQUIDACIÓ

Catifes Orientals Badí convida als seus clients a aprofitar descomptes molt rellevants del 25% fins al 70%, durant un temps limitat, en la seva col·lecció de catifes més excelses de tot el Principat

Neteja artesanal de catifes per nosaltres mateixos en temps record d'una setmana

Reparació de tota mena de defectes de les catifes amb pressupost previ